

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžak/11/2018
Identifikačné číslo spisu: 1018200224
Dátum vydania rozhodnutia: 09.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1018200224.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Mariána Trenčana a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): T. R., nar. XX.XX.XXXX, štátny príslušník Bulharskej republiky, OP bulharský, č. XXXXXXXXXX naposledy bytom D. H. Č. XX, F., Bulharská republika, t.č. Pobytový tábor Rohovce, Slovenská republika, právne zastúpený: Mgr. Miroslav Kiša, advokát, so sídlom Miletičova 5A, 821 08 Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, Pivonková 6, Bratislava, o správnej žalobe vo veciach azylu, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 8SaZ/1/2018-64 zo dňa 11. mája 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Sťažovateľovi právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Žalovaný rozhodnutím ČAS: MU-PO-176-12/2017-Ž zo dňa 22.01.2018 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) v zmysle § 11 ods. 1 písm. e) zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 480/2002 Z.z.“) zamietol žiadosť sťažovateľa o udelenie azylu ako neprípustnú .

2. Preskúmané rozhodnutie odôvodnil tým, že sťažovateľ je občanom členského štátu Európskej únie - Bulharskej republiky. Na základe výpovede sťažovateľa a všetkých dostupných informácií mal za to, že sťažovateľ nesplnil podmienky pre udelenie azylu. V jeho prípade nebola preukázaná opodstatnenosť obáv z prenasledovania z dôvodov podľa Ženevského dohovoru z roku 1951 o právnom postavení utečencov (ďalej len „Ženevský dohovor“) a zák. č. 480/2002 Z.z.

3. V zmysle § 11 ods. 1 písm. e) zák. č. 480/2002 Z.z. („ministerstvo zamietne žiadosť o udelenie azylu ako neprípustnú, ak žiadateľ je občanom členského štátu Európskej únie; to neplatí, ak nastali skutočnosti uvedené v osobitnom predpise" (t.j. Protokol (č. 29) o azyle pre štátnych príslušníkov členských štátov Európskej únie)) žalovaný posudzujúci možnosť aplikácie citovaného ustanovenia dospel k záveru, že v Bulharsku nedošlo k žiadnemu z prípadov uvedených v Protokole (č. 29) o azyle pre štátnych príslušníkov členských štátov Európskej únie. Bulharsko je členom Európskej únie a je Slovenskou republikou považované za bezpečnú krajinu pôvodu. Bulharsko je právny štát, ktorý rešpektuje ľudské práva a slobody. Preto žalovaný konštatoval, že dôvody sťažovateľovej žiadosti možno považovať za irelevantné. Vzhľadom na to žiadosť sťažovateľa nemožno pokladať za prípustnú.

II.

Konanie na Krajskom súde

4. Sťažovateľ podal proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Bratislave správnu žalobu vo veci azylu podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „S.s.p.") s nasledujúcimi žalobnými bodmi (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.):

- žalovanému vytkol nesprávne právne posúdenie veci a nedostatočné zistenie skutkového stavu;
- je síce občanom členského štátu Európskej únie, no je presvedčený, že sa v jeho prípade malo aplikovať ustanovenie písm. d/ Protokolu (č. 29) o azyle pre štátnych príslušníkov členských štátov Európskej únie;
- poukázal na bod 12 dotazníka zo vstupného pohovoru, podľa ktorého bol do polovice roku 2007 invalidným dôchodcom, avšak po prehodnotení jeho zdravotného stavu mu bol dôchodok odňatý, štátne orgány v Bulharsku sa ho pokúsili vyhlásiť za psychicky chorého, no žiadnemu vyšetreniu sa nepodrobil;
- v roku 2006 bol políciou vystáňovaný z prenajatého bytu a odvtedy sa prakticky pohybuje ako osoba bez domova v Bulharsku a po zvyšku Európy;
- v Bulharsku podal na ochranu svojich práv 15 žalôb;
- o azyl žiadal z náboženských dôvodov, nakoľko dňa 06.10.2016 založil v Bratislave svoju cirkev s názvom Bulharská kresťanská cirkev;
- uviedol, že sa ho bulharská polícia snažila zabiť, zároveň poukázal na potvrdenie z bulharskej nemocnice o viacnásobnej zlomenine predlaktia z 12.11.2017 a ďalšie incidenty s políciou v krajine pôvodu, resp. iných krajinách;
- z uvedeného muselo byť žalovanému zrejmé, že pravdepodobne je osobou zdravotne postihnutou, ktorá zostala bez príjmu a bez domova, je s ním ponižujúco zaobchádzané a nedokáže sa domôcť ochrany svojich práv v Bulharsku;
- jeho špecifickosť napĺňa znaky sociálnej skupiny,
- jeho tvrdenia bolo potrebné vyhodnotiť tak, že je preukázateľne prenasledovaný z dôvodu svojej príslušnosti k sociálnej skupine;
- dotazník sa nedotýka dôležitých otázok a faktov, ktoré uviedol vo svojom vyhlásení, je v ňom viacero chýb, na ktoré poukázal v osobitnom dokumente.

5. Pre prípad pochybností súdu o možnosti aplikácie ust. písm. d) Protokolu (č. 29) o azyle navrhol, aby podal na Súdny dvor Európskej únie návrh na konanie o prejudiciálnej otázke, ak odpoveď na danú otázku už nie je judikovaná a táto by znela nasledovne:

„1. Má sa písm. d) jediného článku protokolu (č. 24) o azyle v spojení s článkom 51 ods. 1 charty vykladať v tom zmysle, že ak občan členského štátu požiadal v inom členskom štáte o udelenie azylu, predstavuje to "vykonávanie práva Únie" zakladajúce uplatniteľnosť ustanovení charty na postup vnútroštátnych orgánov, a to vzhľadom na skutočnosť, že členský štát je povinný o takejto žiadosti rozhodnúť aj v zmysle ustanovení práva EÚ?

2. Má sa písm. d) jediného článku protokolu o azyle v spojení s článkami 7, 18, 21 a 26 charty vykladať v tom zmysle, že neposkytnutie základnej zdravotnej starostlivosti a sociálneho zabezpečenia členským štátom svojmu občanovi, ktorý vplyvom svojho zdravotného postihnutia nie je schopný sa týchto svojich práv účinne domáhať, môže predstavovať porušenie práva občana EÚ na súkromný život podľa

článku 7 charty vykladaného v rovnakom rozsahu ako článok 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, porušenie zákazu diskriminácie podľa článku 21 charty, prípadne porušenie práva na integráciu osôb so zdravotným postihnutím podľa článku 26 charty, ktoré v prípade, že sa takýto občan domáha udelenia azylu v inom členskom štáte EÚ, môžu odôvodňovať udelenie azylu, a to aj napriek tomu, že zmienený článok d) vychádza z domnienky zjavnej neopodstatnenosti žiadosti občana EÚ o azyl v inom členskom štáte EÚ?

3. V prípade kladnej odpovede na otázku č. 2, majú byť osobitne zohľadnené a preskúmané tvrdenia žiadateľa o azyl o tom, že je prenasledovaný (bitie, ponižujúce zaobchádzanie), pre jeho zdravotné postihnutie (i keď on sám si to do spojitosti nedáva) predtým, ako bude jeho žiadosť o azyl zamietnutá ako neprípustná alebo nedôvodná, a to osobitne vzhľadom na domnienku zjavnej neopodstatnenosti podľa písm. d) jediného článku protokolu o azyle?

4. Má sa pojem "členský štát" uvedený v písm. d) jediného článku protokolu o azyle vykladať v tom zmysle, že orgánom oprávneným rozhodnúť o udelení azylu na základe tohto ustanovenia je aj vnútroštátny súd rozhodujúci o opravnom prostriedku (žalobe) proti rozhodnutiu správneho orgánu, ak dospeje k záveru, že sú splnené všetky podmienky pre udelenie azylu, i keď vnútroštátna úprava súdu túto právomoc nepriznáva?"

6. Krajský súd v Bratislave v konaní podľa ust. § 207 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) zistil, že sťažovateľovi nebolo možné vyhovieť z nasledujúcich dôvodov:

- v zistení skutkového stavu zo strany žalovaného nedošlo k logickému rozporu v hodnotení dôkazov;
- žalovanému nemožno vytknúť, že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplynuli, ani inak nevyšli počas jeho konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovenia § 127 až § 129 S.s.p., alebo že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil;
- namietané nesprávne právne posúdenie nebolo súdom zistené;
- krajský súd poukázal na obsah administratívneho spisu, obsahujúci súhrn informácií k súčasnej politickej a bezpečnostnej situácii v Bulharsku, k situácii v oblasti dodržiavania ľudských práv, slobode pohybu v krajine, cestovania do zahraničia, slobode emigrácie a repatriácie, postupe štátnych orgánov Bulharska v prípade zamietnutých žiadateľov o azyl a či sa v Bulharsku nachádzajú špecializované kliniky na liečbu psychiatrických problémov;
- sťažovateľa na základe jeho zdravotného postihnutia nemožno zaradiť do skupiny ľudí, ktorej príslušníci majú spoločnú vrozenú a nezameniteľnú charakteristiku, ktorej črty nemožno zmeniť, je vnímaná ako odlišná alebo jej charakteristika alebo presvedčenie sú závažné a nie je možné jej príslušníkov nútiť sa ich vzdať;
- sťažovateľ, ktorý je pravdepodobne osobou zdravotne postihnutou, svoje prenasledovanie nijako nepreukázal;
- prípady uvedené Protokolom (č. 29) nemožno v prípade sťažovateľa vziať do úvahy;
- právny zástupca sťažovateľa, na podaní otázok Súdnemu dvoru Európskej únie na konanie o prejudiciálnej otázke, nezotrval, dispozíciu s nimi ponechal na úvahe súdu, ktorý toto rozhodnutie z uvedeného dôvodu do výrokovej časti rozhodnutia nepojal a to aj z dôvodu, že návrh bol iba obsahom odôvodnenia žaloby nie jej výrokovej časti;
- otázky, ktoré sťažovateľ navrhuje predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie, sú otázky, ktoré smerujú k zodpovedaniu ako uplatňovať vnútroštátne právo na zistený skutkový stav.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

7. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodu uvedeného v § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

8. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že

- podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ č. C-411/10 zo dňa 21.12.2011 je prezumpcia dodržiavania základných práv Európskej únie jej členskými štátmi vyvrátiteľná, preto žalovanému muselo byť na základe zisteného skutkového stavu zrejmé, že sťažovateľ je osobou pravdepodobne zdravotne postihnutou, bezdomovcom, príslušníkom špecifickej sociálnej skupiny, ktorá tvrdí že je v krajine pôvodu prenasledovaná, a ktorej krajina pôvodu nedokáže zabezpečiť náležitú ochranu pred prenasledovaním v podobe primeranej zdravotnej a sociálnej starostlivosti;
- žalovaný mal aplikovať písm. d) jediného článku Protokolu o azyle, nakoľko existuje závažné podozrenie, že krajina pôvodu nedokáže sťažovateľovi zabezpečiť základné ľudské práva garantované Chartou;
- prípady aplikácie písm. d) jediného článku Protokolu o azyle nie sú explicitne stanovené, avšak citované ustanovenie sa má aplikovať ak nastali také podmienky v členskom štáte, ktoré negarantujú dodržiavanie základných ľudských práv uvedených v Charte;
- s poukazom na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-411/10 a C-353/16, ak iný členský štát v poskytovaní ochrany zlyháva, potom je na mieste, aby žiadosť jeho občana o azyl nebola členským štátom vyhodnotená ako neprípustná - naopak, v danom prípade sa dispozitívnosť sporného ustanovenia Protokolu o azyle mení na povinnosť preskúmať žiadosť z vecného hľadiska;
- sťažovateľ ako osoba so zdravotným postihnutím napĺňa znaky sociálnej skupiny podľa § 19a písm. e) zák. č. 480/2002 Z.z.;
- v preskúvanom rozhodnutí sa nenachádzajú žalovaným označované dôkazy, odkazy na ne, a nemožno zistiť, o čo sa žalovaný opieral pri rozhodovaní o sťažovateľovej žiadosti, keď konštatoval, že Bulharsko je bezpečný štát;
- vzhľadom na odpovede na otázky č. 2 a 3 (týkajúce sa situácie v Bulharskej republike) konštatovanie žalovaného o bezpečnom a právnom štáte nekorešponduje z informáciami, ktoré boli týmto spôsobom zistené;
- sťažovateľ netvrdil, že netrvá na svojom návrhu na podanie návrhu Súdnemu dvoru EÚ na konanie o prejudiciálnych otázkach, ale uvedené ponechal na rozhodnutí súdu;
- krajský súd sa mal vysporiadať s otázkami, ktoré mu sťažovateľ predložil, nakoľko tak neurobil, pretrváva spor o tom, ako sa majú sporné ustanovenia vykladať, preto kasačný súd, ako súd posledného stupňa má povinnosť podať návrh na prejudiciálne konanie s otázkami znejúcimi tak, ako sú uvedené v bode 5 tohto rozhodnutia;
- krajský súd nepredvolal sťažovateľa na pojednávanie aj napriek tomu, že v správnej žalobe žiadal o nariadenie pojednávania, za účelom vyjadrenia sa k veci;

9. Záverom sťažovateľ navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave zmenil tak, že preskúvané rozhodnutie zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie. Alternatívne navrhol, aby kasačný súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu. Zároveň navrhol, aby kasačný súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu náhradu trov právneho zastúpenia.

B)

10. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zo dňa 08.08.2018 označil námietku o porušení, resp. neaplikovaní Charty základných práv EÚ, bez konkretizácie a argumentácie za vágne tvrdenie.

11. Vyvrátiteľnosť predpokladu dodržiavania ľudských práv v členskom štáte EÚ žalovaný považoval za nespornú. Tiež túto situáciu predpokladá Protokol o azyle, pričom dotknutú právnu normu následne žalovaný citoval. Nestotožnil sa s názorom sťažovateľa, že žalovaný mal bez akýchkoľvek pochybností rozhodnúť, že žiadosť sťažovateľa nevyhodnotí ako neprípustnú. Pri posudzovaní sťažovateľovho prípadu žalovaný nevyhodnotil hrozby, ktoré uvádzal, ako reálne. A vzhľadom na absenciu ďalších predpokladov z Protokolu o azyle ako aj z vykonaných dôkazov v správnom konaní nebolo zrejmé, že by členský štát bezpochyby zlyhával v ochrane základných práv svojich občanov.

12. Argumentáciu týkajúcu sa zaradenia sťažovateľa do sociálnej skupiny s odkazom na nedávnu históriu (nacistické Nemecko, v ktorom boli duševne choré osoby považované za sociálnu skupinu)

žalovaný považoval za nevhodne použitú analógiu a v súčasnosti nie je dôvod vychádzať z používania definície sociálna skupina z daného obdobia a štátu. Argumentáciu sťažovateľa k jeho zaradeniu do sociálnej skupiny žalovaný nepovažoval za dôvodnú.

13. Napriek v správnej žalobe oznámenej vôle sťažovateľa vyjadriť sa pred súdom, dôkaz vypočutia účastníka konania nenavrhol. Rovnako na pojednávaní konanom dňa 11.05.2018 právny zástupca nijako neinicioval vykonanie tohto dôkazu a k neúčasti svojho sťažovateľa sa vôbec nevyjadril.

14. K návrhu na predloženie otázok Súdnemu dvoru EÚ poukázal na stanovisko k správnej žalobe. Žalovaný trval na tom, že písm. d) jediného článku Protokolu o azyle je dispozitívne ustanovenie, ktoré neukladá povinnosť členského štátu udeliť azyl žiadateľovi z členského štátu EÚ. Otázky č. 2 - 3 nekorešponujú s faktickou a právnou situáciou sťažovateľa. K otázke č. 4 uviedol, že na Súdnom dvore EÚ sú vedené konania, ktoré sa zaoberajú možnosťou rozhodovania o medzinárodnej ochrane priamo vnútroštátnym súdom, v ktorých doposiaľ ešte nebolo rozhodnuté. Čo sa týka prípadu C-585/16, v tomto bolo vydané rozhodnutie, z ktorého možno vyvodit' záver, že takéto oprávnenie súdu z práva EÚ nevyplýva. Vzhľadom k tomu, že to žalovaný nepovažuje za potrebné navrhol, aby kasačný súd nepodal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom EÚ v znení otázok zostavených právnym zástupcom sťažovateľa.

15. Záverom navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol.

III.

Právny názor kasačného súdu

16. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ v lehote včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.) s prihliadnutím na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné zamietnuť (§ 461 S.s.p.).

17. Rozhodol v lehote vymedzenej v ustanovení § 458 ods. 1 S.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 9. októbra 2018 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

Podľa § 11 ods. 1 písm. e) zák. č. 480/2002 Z.z. ministerstvo zamietne žiadosť o udelenie azylu ako neprípustnú, ak žiadateľ je občanom členského štátu Európskej únie; to neplatí, ak nastali skutočnosti uvedené v osobitnom predpise.

18. Osobitným predpisom, uvedeným vo vyššie citovanom ustanovení, je Protokol (č.24) o azyle pre štátnych príslušníkov členských štátov Európskej únie (tiež „Protokol o azyle“), pripojený k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie.

Podľa jediného článku Protokolu o azyle berúc do úvahy úroveň ochrany základných práv a slobôd členskými štátmi Európskej únie, považujú sa členské štáty za bezpečné krajiny pôvodu vo vzájomných vzťahoch pri všetkých právnych a praktických dôvodoch týkajúcich sa záležitostí azylu. Podľa toho je možné brať do úvahy, resp. pokladať za prípustnú žiadosť o azyl podanú štátnym príslušníkom členského štátu iba v nasledovných prípadoch:

a) ak členský štát, ktorého je žiadateľ štátnym príslušníkom pokračuje po nadobudnutí platnosti Amsterdamskej zmluvy, využívajúc ustanovenia článku 15 Dohovoru na ochranu základných ľudských práv a slobôd, v prijímaní opatrení zbavujúcich ho na svojom území záväzkov podľa tohto dohovoru;

b) ak bol iniciovaný postup uvedený v článku 7 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii a pokiaľ Rada prípadne Európska rada vo vzťahu k nemu prijme rozhodnutie s ohľadom na členský štát, ktorého je žiadateľ štátnym príslušníkom;

c) ak Rada prijala rozhodnutie v súlade s článkom 7 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii s ohľadom na členský štát, ktorého je žiadateľ štátnym príslušníkom, alebo ak Európska rada prijala rozhodnutie v súlade s článkom 7 ods. 2 uvedenej zmluvy s ohľadom na členský štát, ktorého je žiadateľ štátnym príslušníkom;

d) ak by sa tak členský štát rozhodol jednostranne vo vzťahu k žiadosti štátneho príslušníka iného členského štátu; v tom prípade musí byť Rada bezprostredne informovaná; žiadosť bude vybavovaná na základe predpokladu, že je zjavne neodôvodnená bez toho, aby súčasne akýmkoľvek spôsobom, podľa okolností prípadu, ovplyvňovala rozhodovaciu právomoc členského štátu.

19. Článok 15 Dohovoru na ochranu základných ľudských práv a slobôd rieši otázky odstúpenia zmluvnej strany Dohovoru na ochranu ľudských práv a slobôd od tohto dohovoru. Podľa článku 7 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii na základe odôvodneného návrhu jednej tretiny členských štátov, Európskeho parlamentu alebo Komisie môže Rada štvorpätinovou väčšinou svojich členov po získaní súhlasu Európskeho parlamentu rozhodnúť, že existuje jasné riziko závažného porušenia princípov uvedených v článku 6 ods. 1 niektorým členským štátom a adresovať tomuto štátu vhodné odporúčania. Pred prijatím takéhoto rozhodnutia Rada vypočuje príslušný členský štát a v súlade s tým istým postupom môže vyzvať nezávislé osoby, aby v primeranej lehote predložili správu o situácii v príslušnom členskom štáte.

20. Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zák. č. 480/2002 Z.z. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zák. č. 480/2002 Z.z., t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

21. V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

22. Z administratívneho spisu je zjavné, že žalovaný vykonal v konaní dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom sťažovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu (zameraných na súčasnú politickú a bezpečnostnú situáciu, stav v oblasti dodržiavania ľudských práv, slobodu pohybu, zaobchádzanie s neúspešnými žiadateľmi o azyl a pod.), z ktorých vyhodnotil a stručne popísal súčasnú situáciu v krajine pôvodu.

23. Sťažovateľ v priebehu konania uvádzal, že v Bulharsku ale aj v iných krajinách Európy je prenasledovaný kvôli náboženskému, etickému a politickému presvedčeniu, má obavy o svoje zdravie a život, lebo ho chcú zabiť (najmä bulharská polícia). Za účelom zdôvodnenia žiadosti bol s ním dňa 18.12.2017 vykonaný vstupný pohovor, počas ktorého uviedol že je zakladateľom a najvyšším predstaviteľom Bulharskej kresťanskej cirkvi, ktorú založil dňa 06.10.2016 v Bratislave a zároveň sa sám vymenoval za najvyššieho monarchu tejto cirkvi, je najvyšším predstaviteľom a svetovým lídrom fašizmu vo svete a v Bulharsku, jediným monarchom a štátnou hlavou Spojenej Európy, nielen Bulharska, autorom kozmického práva, napísal ústavu ľudstva a v matematike objavil nové číslíce, od roku 1995 až do 01.06.2007 bol invalidný dôchodca, nakoľko sa ho pokúšali zabiť plynom, kto a kde uviesť nevie, dňa 12.11.2017 ho chcela bulharská polícia zabiť v prístrešku, v ktorom nocoval, preto sa rozhodol odísť na územie Slovenskej republiky. Myslí si, že ho teraz bulharská polícia hľadá v lese v blízkosti Bratislavy. Je elektronicky monitorovaný, ale nevie uviesť čo to znamená, o azyl žiadal v jedenástich členských štátoch Európy s tým, že štáty porušili zákon a azyl mu nebol udelený ani v jednom z nich. Uviedol, že na území Slovenskej republiky sa zdržiaval od marca 2015, v máji 2017 sa

vrátil do krajiny pôvodu vybaviť si predĺženie cestovného dokladu, dňa 30.11.2017 sa opäť vrátil. Uviedol, že v krajine pôvodu nikdy voči nemu nebolo vedené trestné konanie, nebol trestne stíhaný, bol predsedom Bulharskej robotníckej strany.

24. Zamietnutie žiadosti ako neprípustnej podľa § 11 ods. 1 písm. e) zák. č. 480/2002 Z.z. nie je rozhodnutím posudzujúcim dôvodnosť žiadosti o medzinárodnú ochranu z vecného hľadiska, ale konštatujúcim ne/naplnenie predpokladov uvedených v osobitnom predpise, ktorým je Protokol č. 24 o azyle pre občanov štátnych príslušníkov členských štátov Európskej únie. Sťažovateľ je občanom členského štátu Európskej únie, pričom v konaní nebolo preukázané splnenie žiadnej z podmienok, uvedených v jedinom článku citovaného Protokolu. Pokiaľ ide o podmienku pod písm. d) jediného článku Protokolu č. 24, táto predstavuje možnosť členských štátov Európskej únie, v prípade ak nastane situácia, keď sa bude oprávnené uchádzať o medzinárodnú ochranu občan iného členského štátu, pristúpiť k (meritórnemu) preskúmaniu dôvodov žiadosti o udelenie azylu. Avšak z tejto právnej úpravy v žiadnom prípade nevyplýva nárokovateľnosť jej aplikácie. Podľa kasačného súdu, z formulácie - „ak by sa tak členský štát rozhodol jednostranne vo vzťahu k žiadosti štátneho príslušníka iného členského štátu“ je nepochybné, že rozhodnutie o aplikácii písm. d) jediného článku Protokolu o azyle bolo ponechané na posúdenie členským štátom Európskej únie. Pokiaľ teda nenastala žiadna zo skutočností uvedených v Protokole o azyle, žalovaný správne zamietol sťažovateľovu žiadosť o azyl ako neprípustnú.

25. Pokiaľ ide o námietky sťažovateľa, v ktorých tento napáda závery žalovaného o tom, že Bulharsko je právny a bezpečný štát, kasačný súd upriamuje pozornosť na znenie jediného článku Protokolu o azyle, podľa ktorého „Berúc do úvahy úroveň ochrany základných práv a slobôd členskými štátmi Európskej únie, považujú sa členské štáty za bezpečné krajiny pôvodu vo vzájomných vzťahoch pri všetkých právnych a praktických dôvodoch týkajúcich sa záležitostí azylu...“. V zmysle tohto ustanovenia je nesporné, že členské štáty Európskej únie sa vzájomne považujú za bezpečné krajiny pôvodu. Preto pokiaľ v konaní nebolo spochybnené stanovisko štátu vo vzťahu k žiadosti štátneho príslušníka iného členského štátu, nie je namieste spochybňovať záver žalovaného v predmetnej veci.

26. Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom uznaných dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len najvlastnejšia existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené, pričom udelenie azylu podľa § 8 zák. č. 480/2002 Z.z. je viazané objektívne na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d/ zák. č. 480/2002 Z.z. alebo na odôvodnené obavy z tejto skutočnosti, a to v oboch prípadoch v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu.

Podľa § 108 ods. 1 S.s.p. ak predseda senátu nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, predvolá naň účastníkov konania, ich zástupcov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná. Ak je účastník konania zastúpený zástupcom na celé konanie, predvolanie sa doručuje iba tomuto zástupcovi. Účastníka konania správny súd predvolá, ak je potrebné, aby ho vyslúchol, alebo ak je jeho osobná prítomnosť nevyhnutná.

27. Vo vzťahu k nedoručeniu predvolania na pojednávanie zo dňa 11.05.2018 krajským súdom kasačný súd pripomína, že v zmysle vyššie citovaného ustanovenia, pokiaľ je účastník konania v konaní zastúpený zástupcom na celé konanie, správny súd má povinnosť predvolať tohto zástupcu. Účastník konania sa aj napriek tomu predvolá v tom prípade, ak je potrebné, aby ho správny súd vyslúchol, alebo ak je jeho osobná prítomnosť nevyhnutná. Je pritom na úvahe správneho súdu, či považuje výsluch sťažovateľa za potrebný. Takému postupu napokon neodporuje ani právna úprava, obsiahnutá v ustanovení § 215 S.s.p. Kasačný súd sa nestotožnil ani so závermi sťažovateľa ohľadom znemožnenia konať pred súdom z dôvodu jazykovej bariéry a nemožnosti zabezpečiť si tlmočníka na pojednávanie, nakoľko podľa § 54 ods. 1 S.s.p. je jeho právom konať pred súdom v jazyku, ktorému rozumie. Bolo by povinnosťou súdu, v prípade účasti sťažovateľa na pojednávaní, uznesením pribrať do konania

tlmočníka. Sťažovateľ sa na pojednávanie dňa 11.05.2018 nedostavil, pričom nedoručenie predvolania zastúpenému účastníkovi konania (za predpokladu, že bol riadne predvolaný jeho právny zástupca) tomuto neznemožňuje zúčastniť sa pojednávania.

28. V súvislosti s návrhom právneho zástupcu sťažovateľa na predloženie návrhu Súdnemu dvoru Európskej únie na rozhodnutie o prejudiciálnej otázke o výklade právneho aktu EÚ kasačný súd uvádza, že rovnako predpokladom takéhoto procesného postupu nie je len samotná skutočnosť, že sa v konkrétnej veci aplikuje ustanovenie zákona platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený obsah únieových právnych noriem, alebo ak sa aplikuje ustanovenie únieového právneho predpisu.

29. Predpokladom povinnosti začať konanie o predbežnej otázke, týkajúcej sa výkladu komunitárneho práva, je v zmysle ustálenej judikatúry Súdného dvora predovšetkým skutočnosť, či otázka komunitárneho práva, týkajúca sa platnosti alebo výkladu únieového práva je pre riešenie daného prípadu relevantná. Zmyslom riešenia predbežnej otázky nie je rozhodnúť konkrétny spor, ktorý je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny, ale zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva. Rozhodnutie o otázke hraníc aplikovateľnosti únieového práva (tiež o jeho výklade alebo o jeho platnosti) musí mať bezprostredný súvis so sporom prejednávaným vnútroštátnym súdom v tom zmysle, že ho determinuje po stránke právnej. Zároveň prejudiciálna otázka nastolená Súdnemu dvoru EÚ nesmie byť zjavne neopodstatnená a irelevantná vo vzťahu k prebiehajúcemu konaniu, jej potencionálne zodpovedanie musí mať reálny dosah na prebiehajúci spor, a zároveň nesmie ísť o otázku akademickú v tom zmysle, že táto otázka nemá reálny základ v prejednávanom spore.

30. Podľa názoru kasačného súdu výklad jediného článku Protokolu o azyle (najmä so zameraním na písmeno d/ tohto článku) nebol sporný. Z jeho znenia nepochybne vyplynula možnosť, v bližšie neurčených situáciách pokladať za prípustnú žiadosť o azyl podanú štátnym príslušníkom členského štátu. Z uvedeného ustanovenia vyplýva jediné kritérium pre posúdenie žiadosti ako prípustnej, a to prípad, ak by sa tak členský štát rozhodol jednostranne vo vzťahu k žiadosti štátneho príslušníka iného členského štátu.

31. Otázkou, ktorou sa sťažovateľ domáhal výkladu o tom, či môže v záujme rýchlosti konania o udelení azylu rozhodnúť aj správny súd, sa už Súdny dvor Európskej únie zaoberal v rozsudku z 25. júla 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, najmä bod 148 a 149 : „148. Preto aj keď účelom smernice 2013/32 nie je zaviesť spoločnú normu, pokiaľ ide o právomoc prijať nové rozhodnutie o žiadosti o medzinárodnú ochranu po zrušení pôvodného rozhodnutia, z jej cieľa zabezpečiť čo najrýchlejšie vybavenie žiadostí takejto povahy, z povinnosti zabezpečiť potrebný účinok jej článku 46 ods. 3, ako aj z potreby zabezpečiť účinnosť opravného prostriedku v zmysle článku 47 Charty, vyplýva, že každý členský štát viazaný touto smernicou musí upraviť svoje vnútroštátne právne predpisy tak, aby sa po zrušení pôvodného rozhodnutia a v prípade vrátenia veci kvázi súdnemu alebo správne mu orgánu podľa článku 2 písm. f) tejto smernice v krátkom čase prijalo nové rozhodnutie, ktoré bude v súlade s posúdením obsiahnutým v rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté o danom zrušení. 149. Z toho vyplýva, že na šiestu otázku treba odpovedať tak, že článok 46 ods. 3 smernice 2013/32 v spojení s článkom 47 Charty sa má vykladať v tom zmysle, že nezavádza spoločné procesné normy, pokiaľ ide o právomoc prijímať nové rozhodnutie o žiadosti o medzinárodnú ochranu po tom, čo súd rozhodujúci o opravnom prostriedku zrušil pôvodné rozhodnutie o tejto žiadosti. Potreba zabezpečiť potrebný účinok článku 46 ods. 3 tejto smernice a zaručiť účinný opravný prostriedok v súlade s článkom 47 Charty však vyžaduje, aby sa v prípade vrátenia veci kvázi súdnemu alebo správne mu orgánu podľa článku 2 písm. f) uvedenej smernice v krátkom čase prijalo nové rozhodnutie, ktoré bude v súlade s posúdením obsiahnutým v rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté o danom zrušení.”

32. Podľa kasačného súdu je potrebné riadiť sa takýmto záverom aj v prípade aplikácie Protokolu č. 24 o azyle pre občanov štátnych príslušníkov členských štátov Európskej únie, a teda úlohou správneho súdu je preskúmať, či boli splnené všetky podmienky pre zamietnutie žiadosti o azyl ako neprípustnej.

V.

33. Z uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že krajský súd neporušil zákon, keď správnu žalobu zamietol, kasačná sťažnosť teda nie je dôvodná a preto ju v súlade s ust. § 461 S.s.p zamietol.

34. O trovách konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 167 ods. 1 S.s.p. tak, že sťažovateľovi, ktorý bol v konaní neúspešný nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok n i e j e prípustný.